

Húsvét vigíliája

Róm 6,3-11

„...eltemetkeztünk vele együtt a halálba”

³Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? ⁴A keresztségben ugyanis eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsősége által feltámadt a halálból, úgy mi is az élet újdonságában járjunk. ⁵Mert ha halálának hasonlóságában egybenőtünk vele, úgy leszünk feltámadásában is. ⁶Hiszen tudjuk, hogy a régi embert bennünk azért feszítették vele együtt keresztre, hogy a bűn teste elpusztuljon, és ne szolgáljunk többé a bűnnek. ⁷Aki így meghalt, megszabadult a bűntől. ⁸Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt fogunk élni is. ⁹Tudjuk, hogy Krisztus feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úrrá rajta. ¹⁰Aki meghalt, az egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, aki azonban él, az Istennek él. ¹¹Ezért tekintések magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban.

Pál levelének keresztlési szakasza az őskeresztény egyházban gyakorolt felnőttkeresztség gyakorlatát vette figyelembe. A keresztség a pogány keresztény közösségekben Krisztus titkába, vagy ahogy görögül mondták, Krisztus misztériumába iktatott be. A keresztségi szertartás gyakorlata, az alámerítéses keresztlés jól szemléltette, hogy a vízbe alámerülő test egy pillanatra mintha meghalna, és egy új ember támadna fel. Vagyis a felnőttkeresztség a halál és a feltámadás szimbolikájára épített. Mivel akkor még egyáltalán nem is beszélhettünk gyermekkeresztségről, a római egyház tagjai is átérték ezt a szertartást, ezért életük nagy eseményének tartották, hogy a pogány kultuszoktól a keresztény hitre tértek. A keresztény egyházba mindenki felnőttkorban egy bizonyos lelki előkészület után lépett, és ezt azt is jelentette, hogy a közösség új család-ként befogadta. Ennek ellenére az új keresztény életmód csak lassan alakult ki bennük. Pál leveleiben gyakran foglalkozik a közösségi életet megterhelő életviteli problémákkal, mert igen különböző népből, nemzetből származó, más szokásrendszerben nevelkedett felnőtt lépett a keresztény egyházba. A zsidókeresztények azért is idegenkedtek a pogánykeresztényektől, mert ők korábbi életükben is viszonylag egységes etikai szabályok szerint szervezték az életüket. A pogány közösség etikai szintje viszont jóval elmaradt a zsidókeresztények eti-

kai szintje mögött. Ahogy a zsidóságban a zsinagógai közösség és a bíróság, úgy a keresztény közösség is korrigálta a frissen megtértek és megkeresztelkedettek életét. Mindez igen komoly ütközésekkel is járt. Különösen nehéz kérdés ez Rómában, ahol a közélet és az egyes polgárok élete is, részint a nagyvárosi élet zűrzavarai miatt, részint a római élet központjában zajló erkölcstelen életmód miatt, ki van téve a pogány társadalom kritikájának és erkölcstelen gyakorlata viszszahatásának.

A lassan kialakuló gyakorlat szerint a keresztiségre készülöket húsvét éjszakáján keresztelték meg. Ez azt is jelentette, hogy a húsvéti virrasztás és az új életbe való beiktatás azonos időre esett. Ekkor olvasták fel a passiótörténetet, tehát a katekumenek közvetlenül érzékelní tudták, hogy milyen erkölcsi döntések jelentik a Krisztus követését, és milyen társadalmi hatások fogják veszélyeztetni a kereszteléskor tett fogadalmukat. Felnött fejjel döntöttek egy új közösségben egy újfajta élet mellett. Ebben a halál-föltámadás retorikában felfedezhető az erkölcsi halálból és bűnből az új életre támadásra való biztatás.

A gyermekkeresztiség bevezetésének alapja a keresztény családi élet, amely manapság sem azonos szintű minden kereszténynek nevezett családban. Gyakran ez nem jelent többet, mint hogy a templomba viszik névadóra a gyereket. A felnőttkeresztelések alkalmával sok esetben a döntés egyéni, és a konkrét keresztény közösség életébe való bekapcsolódás inkább csak liturgikus szertartásokon való részvételt jelentí. Ezért az új életre való elkötelezettség, a szembeszállás a régi életmóddal nem hangzik olyan drámaian, és olyan konkrét változást sem jelent még a felnőttkereszténységben sem, mint annak idején az ősegyházban. Pedig a pogány életformák előretörése igen erőteljesen jelentkezík a volt keresztény Európa minden államában. Emíatt igen fontos a tudatosan megélt kereszténység. Talán éppen olyan komolyan kellene vennünk nekünk is, mint az ősegyházban tették.